

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/7/2019
Identifikačné číslo spisu: 1207231983
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1207231983.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudkýň JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcov: 1/ F. C., nar. X.X.XXXX, bytom V. X, Y., 2/ R. L., nar. XX.X.XXXX, bytom L. XXX/X, XXXX O., C., 3/ U. C., bytom H. XXXX, F., štátny občan SR, 4/ I. C., bytom Š. XX, Y., všetci zastúpení Advokátskou kanceláriou MARCEL BIZNÁR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 31, proti žalovanej: N. Ľ. T., rodená L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom U. XX, XXX XX N., Š. V., zast. Advokátska kancelária Ivan Syrový, s. r. o., so sídlom Kadnárova 83, Bratislava, IČO: 47 232 765, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. júla 2018 sp. zn. 4Co/285/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov konania proti žalobcom spoločne a nerozdielne v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok rozsudkom zo dňa 25. mája 2017 č. k. 4C/288/2008-245 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia, že žalobcovia F. C. v podiele 1/6, R. L. v podiele 3/6, U. C. v podiele 1/6 a I. C. v podiele 1/6 každý k celku sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v k. ú. M., novovytvorenej parc. č. XXXX/XX vo výmere 3521 m² a žalovaná je výlučnou vlastníčkou novovytvorenej parc. č. XXXX/XX vo výmere 3583 m², podľa geometrického plánu č. 12/2015 vyhotoveného K. H. M., overeného katastrálnym odborom v L. č. 380/2015 zo dňa 25.3.2015, ktorý GP je súčasťou rozsudku a ktoré pozemky vznikli z parcely č. XXXX zapísanej na LV č. XXXX v k. ú. M., pôvodne vedenej vo vložke č. XXX ako parcela č. XXXX a výmere č. 30/119/4268/1948 po neb. L. ako parc. č. XXXX/X a výmere č. 24/183-4268/1948 po neb. C. ako parc. č. XXXX/X.

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe s poukazom na ust. § 80 ods. 1 písm. c/ OSP (t. č. § 137 c/ Civilného sporového poriadku) je daný tým, že vlastnícke právo k parc. č. XXXX/X strany sporu sporovali (duplicitný zápis vlastníctva v katastri nehnuteľností). Na základe vykonaného dokazovania však dospel k názoru, že žalobe žalobcov nie je možné vyhovieť. V konaní mal jednoznačne preukázané, že právny predchodca žalovanej neb. N. L.

(otec) zdedil nehnuteľnosť parc. č. XXXX - orná pôda o výmere 7104 m² k. ú. M. po svojich rodičoch - neb. E. L. a neb. Y. L. v celosti na základe právoplatných dedičských konaní a žalovaná nehnuteľnosť zdedila po neb. otcovi N. L. v celosti na základe uznesenia Okresného súdu v Galante D 379/95, Dnot 87/95 zo dňa 29.9.1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.10.1995. Nehnuteľnosť je vedená na LV č. XXXX k. ú. M.. V čase prechodu vlastníckeho práva k pozemku parc. č. XXXX/X ako dedičstva po Y. E. E. L. (starí rodičia žalovanej) vlastníacich parcelu v podielovom spoluvlastníctve, došlo k administratívnym chybám na strane katastra nehnuteľností a notára prejednávajúceho dedičstvo a nastal stav, kedy po Y. E. E. L. zdedil ich syn N. L. (otec žalovanej) celý pozemok nielen po svojich rodičoch, ale navyše aj parcelu XXXX/X patriacu právnym predchodcom žalobcov. Odo dňa 5.9.1994 (právoplatnosť OS Bratislava - vidiek) začala plynúť 10 ročná vydržacia doba k celému pozemku v prospech N. L., ktorý tvorili parcely č. XXXX/X E. XXXX/X celkovo o výmere 7104 m² a dňa 24.10.1995 po smrti otca N. L. nastúpila na miesto vlastníka žalovaná a vstúpila tak do pozície dobromyseľného vlastníka. Vydržacia doba tak uplynula najneskôr dňa 5.9.2004. Okresný súd vyslovil, že v čase nadobudnutia dedičstva po otcovi mala žalovaná necelých 20 rokov a ako mladý človek v dobrej viere nemohla tušiť, že pri prejednaní dedičstva mohlo dôjsť k chybám, žalovaná bola presvedčená, že je vlastníčkou celej nehnuteľnosti jednak titulom vydržania, jednak titulom dedenia. Podmienkou oprávnenosti držby je dobromyseľnosť držiteľa, pričom v danom prípade nemožno o dobromyseľnosti držby žalovanej pochybovať, nakoľko sa opiera o právoplatné rozhodnutia súdov a o zápis v katastri nehnuteľnosti. Po celý čas žalovaná s celým pozemkom parc. č. XXXX nakladala ako s vlastným tak, že ho prenajímala PPD Malinovo najskôr nájomnou zmluvou zo dňa 16.6.1998 a dňa 4.5.2004, čo potvrdzujú uzatvorené nájomné zmluvy. Od 6.4.2009 je pozemok naďalej v prenájme v súčasnosti v prospech spoločnosti Agro Malinovo a. s.. Žalobcovia sa snažili spochybníť dobromyseľnosť vydržania žalovanej v čase od 5.9.1994 do 5.9.2004, avšak dôkazný prostriedok v priebehu súdneho konania v tomto smere neuviedli, neprodukovali, nedoložili súdu ku konaniu. Ich pochybnosti ostali v rovine ich tvrdenia, preto ich nemohol zohľadniť, v tomto smere žalobcovia dôkazné bremeno neuniesli, uzavrel súd prvej inštancie.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo 4. júla 2018 sp. zn. 4Co/285/2017 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správne právne závery. Odvolací súd v zhode so súdom okresným dospel k záveru, že u žalovanej došlo k splneniu zákonných podmienok pre vydržanie vlastníctva k par. č. 1348, ktorá predmetný pozemok nadobudla ako dedičstvo po svojom neb. otcovi N. L. v rámci dedičského konania OS Galanta D 379/95, Dnot 87/95 zo dňa 29.9.1995 (právoplatné dňa 24.10.1995 kedy sa ujala držby) a po celú dobu užívania a držby nebola nikým a ničím rušená, jej držba bola dobromyseľná. Jej otec N. L. nadobudol nehnuteľnosť takisto dedičstvom po svojich rodičoch matke E. L. na základe dedičského konania OS Bratislava - vidiek D 1141/1993, Dnot 348/1993, (právoplatné 5.9.1994) a otcovi Y. L. na základe dedičského konania OS Bratislava - vidiek D 1142/1993, Dnot 349/1993 zo dňa 29.4.1994, (právoplatné dňa 30.5.1994), pričom i jeho držba nebola nikým a ničím rušená, otec s nehnuteľnosťou, tak ako aj ona nakladali ako s vlastnou. Pozemok prenajímali, o čom svedčia zmluvy o prenájme. Držba teda trvala najneskôr od 5.9.1994 do roku 2005, za ktorú dobu vydržania nebola žalovaná rušená.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia, prípustnosť ktorého odôvodnili poukazom na § 420 písm. f/ CSP, t. j., že súd nesprávnym procesným postupom im znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Dovolatelia nesúhlasili so záverom, ktorý vyslovili súdy v základnom konaní, že žalovaná nehnuteľnosť nadobudla vydržaním. Namietali, že titul nadobudnutia (dedičské rozhodnutie) nie je zákonný, súdy nesprávne započítali dobu, po ktorú bol vlastníkom otec žalovanej, pretože on musel vedieť, aké nehnuteľnosti jeho rodičia, po ktorých nehnuteľnosť zdedil, vlastnili a spochybnili aj dobromyseľnosť žalovanej, keďže sa v konaní vyjadrila, že nevie, kde sa sporný pozemok nachádza. V súvislosti s dobromyseľnosťou poukázali tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/139/2013, podľa ktorého dobrú vieru nemôže založiť dedičské rozhodnutie ako právny titul, ak predmet držby v ňom nie je vôbec uvedený.

4. K dovolaniu dovolateľov sa vyjadrila žalovaná, navrhla ho zamietnuť ako nedôvodné. Argumentovala, že dovolateľ neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti postupu a rozhodnutia odvolacieho súdu spochybnili. Z textácie dovolania je zrejmé, že dovolatelia v skutočnosti nesúhlasia s právnym názorom odvolacieho súdu ohľadom existencie - neexistencie vydržania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (1Cdo/54/2018, 2Cdo/33/2017, 3Cdo/33/2017, 4Cdo/54/2018, 5Cdo/104/2017, 7Cdo/29/2018, 8Cdo/140/2017).

10. V uvedenom prípade vyvodzovali dovolatelia prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

11. Vo vzťahu k prípustnosti dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. f/ CSP dovolatelia namietali, žalovaná nespĺnila podmienky, ktoré zákon pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vyžaduje. Trvali na tom, že otec žalovanej musel viesť, čo jeho právni predchodcovia vlastnili, preto nemohol byť napriek rozhodnutiu štátneho notárstva dobromyseľný, tiež nesúhlasili so záverom odvolacieho súdu, že žalovaná nakladala s pozemkom ako vlastným, nakoľko až v roku 2008 uzavrela nájomnú zmluvu s poľnohospodárskym družstvom.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu,

právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spĺňa podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonné kritériá v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V reakcii na dovolacie argumenty dovolateľov dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívnym uspokojivým spôsobom, pričom to rozhodne nie je tento prípad. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

14. Doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje prijaté závery súdu prvej inštancie i súdu odvolacieho. Z pripojených dedičských spisov býv. Štátneho notárstva Bratislava-vidiek D 1142/93(dedičská vec por. Y. L.) a D 1142/93 (dedičská vec por. E. L.) - starých rodičov žalovanej vyplýva, že predmetom dedičského konania po nich bola skutočne celá pozemnoknižná parcela č. XXXX zapísaná vo vl. č. XXX v k. ú. M.. Zo v spise založeného výpisu z pozemkovej knihy datovaného 16. aprílom 1992 vyplýva, že parcela č. XXXX tvorila jedno celistvé pozemnoknižné teleso, bez rozdelenia (časť A majetková podstata) a na základe výmeru o prídiele vydaného Osídľovaním úradom pre Slovensko v Bratislave dňa 23.1.1950 pod č. 30/119-4268/1948 bolo vložené vlastnícke právo manželom Y. E. E. L. každému v 1. Zápis bol vykonaný na základe rozhodnutia súdu čd. 1095/1961 (časť B vlastníctvo).Identický pozemnoknižný stav obsahuje aj v dedičských spisoch založená identifikácia parciel datovaná dňom 23.2.1993. Na základe týchto listín bolo prejednané dedičstvo po poručiťoch a na základe schválenej dedičskej dohody ich nadobudol N. L. - otec žalovanej. K pochybeniu teda došlo už pri zápisoch vydaných výmerov do pozemkovej knihy. Zápis do pozemkovej knihy síce nezakladal vznik vlastníckeho práva, ale v dôsledku takéhoto zápisu výmeru vydaného právnym predchodcom žalobcov (v dedičskom spise po por. Š. C. ani v iných listinných dôkazoch sa údaj o zápise do pozemkovej knihy nenachádza) došlo k tomu, že pri prejednaní dedičstva štátne notárstvo už nepreverovalo skutočný právny stav.

15. Pokiaľ dovolateľ namietal, že otec žalovanej musel vedieť, čo vlastní jeho rodičia, a preto odvolací súd nesprávne vyhodnotil splnenie podmienky jeho dobromyseľnosti, dovolací súd uvádza, že v hodnotení dôkazov súdmi nižších stupňov nezistil pochybenie, ktoré by bol v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba taká skutočnosť by totiž zakladala odňatie spravodlivosti.

16. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie

skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je vzhľadom na uvedené nedôvodné, a preto ho dovolací súd ho ako celok zamietol (§ 448 CSP).

18. Úspešnej žalovanej súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcom v plnom rozsahu. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok